

Tunnelbak aquaduct schoenendoos van beton

Het aquaduct voor de Haak om Leeuwarden in het Van Harinxmakanaal bij Ritsumasyl wordt 29 augustus op zijn plaats gelegd. Iedereen mag komen kijken.

Links drijft de tunnelbak in de zuidelijke bouwkuip.

De doorgang naar het Van Harinxmakanaal rechts moet nog worden gemaakt. Dat gebeurt de komende weken. FOTO HOGE NOORDEN/JACOB VAN ESSEN

AREND VAN DER MEULEN

Om de toeschouwers een eersterangs blik te geven op deze bijzondere afzinkoperatie wordt aan weerszijden in het kanaal een rondvaartboot gelegd.

Het op zijn plek varen van het aquaduct begint 's ochtends rond acht uur en gaat ongeveer vier uren duren.

Interessant is het wel, spectaculair niet echt, zegt Douwe van der Werf

van de provincie Fryslân. Wat de toeschouwer ziet zijn twee betonnen muren die langzaam door het water worden getrokken en daarna langzaam worden afgezonken.

Het interessantste deel van de operatie vindt onder water plaats, aldus Van der Werf. De tunnelbak - 32 meter breed, 47 meter lang en 10 meter hoog - is een soort betonnen schoenendoos.

Die is gebouwd in de zuidelijke toegangskuip die deze week onder water wordt gezet. De bak gaat dan

Iedereen mag komen kijken naar afzinken van aquaduct

drijven en wordt, als alle obstakels zijn weggehaald, dwars door het kanaal getrokken.

Dat is een precisieklusje, want aan beide kanten is maar 8 centimeter speling. Om goed te kunnen manoeuvreren met het gevaarte van 12.000 ton zijn in de tunnelbak vier grote bakken met water aangebracht, waarmee het geheel kan worden getrimd. Ligt de bak eenmaal op zijn plaats, dan wordt het water weggepompt en vervangen door ballastbeton.

De tunnel bij Ritsumasyl is de derde in de Haak om Leeuwarden. De andere twee worden gebouwd in de westelijke invalsweg en in de Drachsterweg. Daar wordt, omdat ter plaatse veel minder ruimte beschikbaar is, een andere bouwmethode toegepast. Het door het kanaal trekken en afzinken van de tunnelbak is drie keer eerder in Friesland toegepast; bij Prinses Margrietunnel bij Sneek (1978), het aquaduct Mid Fryslân bij Grou (1992) en het aquaduct Galamadammen (2007).

Het werk bij Ritsumasyl is in april vorig jaar begonnen. Als alles goed gaat kan het verkeer er in december van dit jaar gebruik van maken. Het werk kost 19 miljoen euro. De tunnel biedt ruimte aan twee dubbele rijbanen en een parallelweg.

Het kunstwerk krijgt de naam Richard Hageman Akwadukt, genoemd naar het Leeuwarder muzikale wonderkind (1881-1966) dat bekend werd als dirigent en componist.

De bouwkuipen aan beide kanten

van het aquaduct zijn elk ongeveer 125 meter lang. De kuipen vormen een aparte polder. Daarvoor zijn om het project 32 meter diepe polderwanden aangebracht. Die moeten voorkomen dat de kuipen vol met grondwater stromen. De grond uit die kuipen bevat veel zout en wordt in de omgeving opgeslagen. Het zout moet eerst uitspoelen voordat de grond weer kan worden gebruikt. De asfaltlagen voor de weg door de tunnelbak liggen al tot ver in de bouwkuipen.